

Leasú 115**Martin Häusling**

thar ceann an Ghrúpa Verts/ALE

Christophe Clergeau**Tuarascáil****Herbert Dorfmann**

Táirgeadh agus margú ábhair atáirgthe foraoise

(COM(2023)0415 – C9-0237/2023 – 2023/0228(COD))

A9-0142/2024**Togra le haghaidh rialacháin****Aithris 4***Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún*

(4) Is é is aidhm do Scéim Síolta agus Plandaí Foraoise ECFE táirgeadh agus úsáid síolta, codanna de phlandaí agus plandaí a bailíodh, a próiseáladh agus a margaiódh i mbealach lena n-áirithítear ardcháilíocht agus infhaighteacht ábhair atáirgthe foraoise a spreagadh. De bharr fhad na dtimthriallta foraoise agus costas fáschoillte agus infheistíocht fhadtéarmach i bhforaoisí, tá sí fíor-riachtanach go bhfaigheadh foraoiseoirí faisnéis atá go hiomlán iontaofa maidir le tionscnamh agus saintréithe géiniteacha an ábhair atáirgthe foraoise a úsáideann siad i bhfáschoillte. Comhlíonann Scéim Síolta agus Plandaí Foraoise ECFE an riachtanas sin trí bhíthin deimhniúcháin agus inrianaitheachta. Tá ról mór aige san iarracht chun cuidiú le foraoisí an domhain a oiriúnú do dhálaí aeráide atá ag athrú. Cuirtear i dtábhacht caomhnú éagsúlachta speiceas agus éagsúlacht ghéiniteach mhór a áirithiú laistigh de speicis agus luchtóga síolta lena bhfeabhsaítear, dá réir sin, acmhainneacht oiriúnaitheach ábhair atáirgthe foraoise d'athphlandú limistéir le crainn ('athfhoraoisiú') agus cruthú foraoisí nua ('foraoisiú') amach anseo. Féadfaidh gá a bheith le hathfhoraoisiú i gcás ina ndearna teagmhais adhamsire, falscáithe, ráigeanna galair agus lotnaidí, nó tubaistí eile difear do chodanna

Leasú

(4) Is é is aidhm do Scéim Síolta agus Plandaí Foraoise ECFE táirgeadh agus úsáid síolta, codanna de phlandaí agus plandaí a bailíodh, a próiseáladh agus a margaiódh i mbealach lena n-áirithítear ardcháilíocht agus infhaighteacht ábhair atáirgthe foraoise a spreagadh. De bharr fhad na dtimthriallta foraoise agus costas fáschoillte agus infheistíocht fhadtéarmach i bhforaoisí, tá sí fíor-riachtanach go bhfaigheadh foraoiseoirí faisnéis atá go hiomlán iontaofa maidir le tionscnamh agus saintréithe géiniteacha an ábhair atáirgthe foraoise a úsáideann siad i bhfáschoillte. Comhlíonann Scéim Síolta agus Plandaí Foraoise ECFE an riachtanas sin trí bhíthin deimhniúcháin agus inrianaitheachta. Tá ról mór aige san iarracht chun cuidiú le foraoisí an domhain a oiriúnú do dhálaí aeráide atá ag athrú. Cuirtear i dtábhacht caomhnú éagsúlachta speiceas agus éagsúlacht ghéiniteach mhór a áirithiú laistigh de speicis agus luchtóga síolta lena bhfeabhsaítear, dá réir sin, acmhainneacht oiriúnaitheach ábhair atáirgthe foraoise d'athphlandú limistéir le crainn ('athfhoraoisiú') agus cruthú foraoisí nua ('foraoisiú') amach anseo. Féadfaidh gá a bheith le hathfhoraoisiú i gcás ina ndearna teagmhais adhamsire, falscáithe, ráigeanna galair agus lotnaidí, nó tubaistí eile difear do chodanna

d'fhoraois a bhí ann cheana.

d'fhoraois a bhí ann cheana, ***agus i gcás ina bhfuil modhanna neamh-inbhuanaithe um bainistiú foraoise, bunaithe ar ghlanleagan, fós forleathan.***

Or. en

Réasúiní

Ghlac ENVI an seasamh. Tá sé tábhachtach a shoiléiriú go bhfuil gá le hathfhoraoisiú freisin i gcás ina dtarlaíonn gearradh soiléir neamh-inbhuanaithe.

17.4.2024

A9-0142/116

Leasú 116
Martin Häusling
thar ceann an Ghrúpa Verts/ALE
Christophe Clergeau

Tuarascáil
Herbert Dorfmann
Táirgeadh agus margú ábhair atáirgthe foraoise
(COM(2023)0415 – C9-0237/2023 – 2023/0228(COD))

A9-0142/2024

Togra le haghaidh rialacháin
Aithris 8

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(8) Is é is aidhm do Straitéis Bhithéagsúlachta an Aontais Eorpaigh go dtí 2030 bithéagsúlacht an Aontais a chur ar bhóthar an téarnaimh faoi 2030. Faoi chuimsiú na straitéise sin, tá reachtaíocht an Aontais le caomhnú éagsúlachta speiceas a chur i dtábhacht agus éagsúlacht ard ghéiniteach a áirithiú laistigh de speicis agus luchtóga síolta. Is é is aidhm dó sin soláthar ábhair atáirgthe foraoise d'ardcháilíocht agus atá éagsúil go géiniteach agus atá oiriúnaithe do dhálaí aeráide reatha agus dálaí aeráide réamh-mheasta don todhchaí a éascú. Maidir le caomhnú agus feabhsú bhithéagsúlachta na bhforaoisí, lena n-áirítear éagsúlacht ghéiniteach crann, tá siad fíor-riachtanach i ndáil le bainistiú inbhuanaithe ar fhoraoisí agus chun tacú le hoiriúnú foraoisí don athrú aeráide. Ba cheart speicis chrainn agus hibridí saorga faoin Rialachán seo a bheith oiriúnach ó thaobh cúrsaí géiniteacha de do na dálaí áitiúla agus ba cheart iad a bheith ar ardcháilíocht.

(8) Is é is aidhm do Straitéis Bhithéagsúlachta an Aontais Eorpaigh go dtí 2030 bithéagsúlacht an Aontais a chur ar bhóthar an téarnaimh faoi 2030. Faoi chuimsiú na straitéise sin, tá reachtaíocht an Aontais le caomhnú éagsúlachta speiceas a chur i dtábhacht agus éagsúlacht ard ghéiniteach a áirithiú laistigh de speicis agus luchtóga síolta. Is é is aidhm dó sin soláthar ábhair atáirgthe foraoise d'ardcháilíocht agus atá éagsúil go géiniteach agus atá oiriúnaithe do dhálaí aeráide reatha agus dálaí aeráide réamh-mheasta don todhchaí a éascú. Maidir le caomhnú agus feabhsú bhithéagsúlachta na bhforaoisí, lena n-áirítear éagsúlacht ghéiniteach crann, tá siad fíor-riachtanach i ndáil le bainistiú inbhuanaithe ar fhoraoisí agus chun tacú le hoiriúnú foraoisí don athrú aeráide. ***Os a choinne sin, d'fhéadfadh sé go mbeadh rogha mhíchui de chomhdhéanamh speiceas foraoise ina cúis le hanachana foraoise nó go gcuirfí dlús leo, rud a d'fhágfadh go mbeadh foraoisí, a d'fheidhmeodh mar linnte carbóin dá mba rud é go mbainisteofaí i gceart iad, ina bhfoinse d'astaíochtaí breise CO2.*** Ba cheart speicis chrainn agus hibridí saorga faoin Rialachán seo a bheith oiriúnach ó thaobh cúrsaí géiniteacha de do na dálaí áitiúla, agus athruithe aeráide a

AM\1301314GA.docx

PE760.674v01-00

***tharla cheana ú gcur san áireamh go
hiomlán,*** agus ba cheart iad a bheith ar
ardcháilíocht.

Or. en

Réasúnú

*Ghlac ENVI an seasamh chun aghaidh a thabhairt ar éifeachtaí dearfacha foraoisí mar linn
charbóin.*

17.4.2024

A9-0142/117

Leasú 117
Martin Häusling
thar ceann an Ghrúpa Verts/ALE
Christophe Clergeau

Tuarascáil
Herbert Dorfmann
Táirgeadh agus margú ábhair atáirgthe foraoise
(COM(2023)0415 – C9-0237/2023 – 2023/0228(COD))

A9-0142/2024

Togra le haghaidh rialacháin
Aithris 28 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(28 a) Ba cheart don Rialachán seo iarracht a dhéanamh an cur chuige ‘Aon Sláinte Amháin’ a bhaint amach mar chur chuige comhtháite agus aontaitheach arb é is aidhm dó cothromaíocht inbhuanaithe agus barrfheabhsú a bhaint amach i leith sláinte daoine, ainmhithe, plandaí agus éiceachóras. Aithnítear leis go bhfuil dlúthnasc idir sláinte an duine, sláinte ainmhithe clóis agus sláinte ainmhithe fiáine, sláinte plandaí agus sláinte an chomhshaoil i gcoitinne, lena n-áirítear éiceachórais, agus go bhfuil siad spleách ar a chéile.

Or. en

Réasúnú

Ghlac ENVI an seasamh. Tá tionchar suntasach ag an gcur chuige Aon Sláinte Amháin laistigh de chreataí reachtacha an Aontais agus léiríodh é i seasaimh iomlánacha Pharlaimint na hEorpa amhail rún Pharlaimint na hEorpa an 22 Samhain 2023 maidir le leasuithe ar Chonradh an Aontais. Tá sé rithábhachtach don reachtaíocht atá ann cheana amhail EU4Health agus Treoracha atá ar na bacáin amhail an Treoir maidir le dícheall cuí inbhuanaitheachta corparáidí (CSDD). Anuas air sin, tá sé formhuinithe i sainordú Pharlaimint na hEorpa maidir le Teicnící Géanómaíocha Nua. I bhfianaise a bhéime ar idirnascthacht sláinte an duine, sláinte plandaí agus sláinte ainmhithe agus an comhshaoil, tá sé rithábhachtach sa sainchomhad maidir le hábhar foraoise.

AM\1301314GA.docx

PE760.674v01-00

Leasú 118
Martin Häusling
 thar ceann an Ghrúpa Verts/ALE
Christophe Clergeau

Tuarascáil
Herbert Dorfmann
 Táirgeadh agus margú ábhair atáirgthe foraoise
 (COM(2023)0415 – C9-0237/2023 – 2023/0228(COD))

A9-0142/2024

Togra le haghaidh rialacháin
Aithris 38

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(38) Ba cheart do gach Ballstát plean teagmhais a tharraingt suas agus a choimeád cothrom le dáta chun soláthar leordhóthanach ábhair atáirgthe foraoise a áirithiú chun limistéir, a ndéanann teagmhais adhaimsire, falscailthe, ráigeanna de ghailir agus de lotnaidí, tubaistí nó aon teagmhas eile difear dóibh, a athfhoraoisiú. Ba cheart rialacha a leagan amach maidir le hábhar an phlean sin, chun gníomhaíocht réamhghníomhach agus éifeachtach in aghaidh rioscaí den sórt sin, má thagann siad chun cinn, a áirithiú. Ba cheart do na Ballstáit a bheith in ann ábhar an phlean sin a oiriúnú do dhálaí aeráide agus éiceolaíochta sonracha a gcríoch. Léirítear leis an gceanglas sin freisin na gníomhaíochtaí ullmhachta ginearálta ar cheart do na Ballstáit a dhéanamh ar bhonn deonach faoin Sásra Aontais um Chosaint Shibhialta³¹.

(38) Ba cheart do gach Ballstát plean teagmhais a tharraingt suas agus a choimeád cothrom le dáta chun soláthar leordhóthanach ábhair atáirgthe foraoise a áirithiú, **chun athghiniúint nádúrtha a chomhlánú, ar cheart tosaíocht a thabhairt di i limistéir chosanta agus limistéir arna leagan síos i bplean náisiúnta um athchóiriú agus chun cuidiú limistéir eile**, a ndéanann teagmhais adhaimsire, falscailthe, ráigeanna de ghailir agus de lotnaidí, tubaistí nó aon teagmhas eile difear dóibh, a athfhoraoisiú **más gá**. Ba cheart rialacha a leagan amach maidir le hábhar an phlean sin, chun gníomhaíocht réamhghníomhach agus éifeachtach in aghaidh rioscaí den sórt sin, má thagann siad chun cinn, a áirithiú. Ba cheart do na Ballstáit a bheith in ann ábhar an phlean sin a oiriúnú do dhálaí aeráide agus éiceolaíochta sonracha a gcríoch. Léirítear leis an gceanglas sin freisin na gníomhaíochtaí ullmhachta ginearálta ar cheart do na Ballstáit a dhéanamh ar bhonn deonach faoin Sásra Aontais um Chosaint Shibhialta³¹.

³¹ Cinneadh Uimh. 1313/2013/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 17 Nollaig 2013 maidir le Sásra Aontais

³¹ Cinneadh Uimh. 1313/2013/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 17 Nollaig 2013 maidir le Sásra Aontais

um Chosaint Shibhialta (IO L 347,
20.12.2013, lch. 924).

um Chosaint Shibhialta (IO L 347,
20.12.2013, lch. 924).

Or. en

Réasúnú

Ghlac ENVI an seasamh chun tacú le hathghiniúint dúlra

17.4.2024

A9-0142/119

Leasú 119
Martin Häusling
thar ceann an Ghrúpa Verts/ALE
Christophe Clergeau

Tuarascáil
Herbert Dorfmann
Táirgeadh agus margú ábhair atáirgthe foraoise
(COM(2023)0415 – C9-0237/2023 – 2023/0228(COD))

A9-0142/2024

Togra le haghaidh rialacháin
Airteagal 2 – mír 4 – pointe d a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(d a) FRM a dhíoltar nó a aistrítear ar bhealach ar bith, cé acu saor in aisce nó a mhalairt, idir úsáideoirí deiridh lena n-úsáid phríobháideach féin agus lasmuigh dá ngníomhaíochtaí tráchtála.

Or. en

17.4.2024

A9-0142/120

Leasú 120
Martin Häusling
thar ceann an Ghrúpa Verts/ALE
Christophe Clergeau

Tuarascáil
Herbert Dorfmann
Táirgeadh agus margú ábhair atáirgthe foraoise
(COM(2023)0415 – C9-0237/2023 – 2023/0228(COD))

A9-0142/2024

Togra le haghaidh rialacháin
Airteagal 3 – mír 1 – pointe 3 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

**(3 a) ciallaíonn ‘agrafhoraoiseacht’
crainn a chur ar thalamh talmhaíochta
gan aicmiú na talún sin a athrú.**

Or. en

Réasúnú

Ós rud é go dtugtar isteach coincheap na hagrafhoraoiseachta sa tuarascáil in Airteagal 3, tá sé tábhachtach sainmhíniú an téarma seo a bheith sa téacs. Is é seo an sainmhíniú FAO.

17.4.2024

A9-0142/121

Leasú 121
Martin Häusling
thar ceann an Ghrúpa Verts/ALE
Christophe Clergeau

Tuarascáil
Herbert Dorfmann
Táirgeadh agus margú ábhair atáirgthe foraoise
(COM(2023)0415 – C9-0237/2023 – 2023/0228(COD))

A9-0142/2024

Togra le haghaidh rialacháin
Airteagal 5 – mír 1 – pointe d – pointe iii a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(iii a) déanann an t-údarás inniúil an t-ábhar a fhormheas

Or. en

17.4.2024

A9-0142/122

Leasú 122
Martin Häusling
thar ceann an Ghrúpa Verts/ALE
Christophe Clergeau

Tuarascáil
Herbert Dorfmann
Táirgeadh agus margú ábhair atáirgthe foraoise
(COM(2023)0415 – C9-0237/2023 – 2023/0228(COD))

A9-0142/2024

Togra le haghaidh rialacháin
Airteagal 5 – mír 1 – pointe d – pointe iii b (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

**(iii b) tá lipéad air a léiríonn na focail
'Teicnící Nua Géanómacha' i gcomhréir
le hAirteagal 10 de [Oifig na
bhFoilseachán: cuir isteach tagairt don
rialachán NGT atá ar na bacáin].**

Or. en

Réasúnú

Tá sé sin ag teacht leis an togra ón gCoimisiún maidir le Teicnící Nua Géanómaíochta, agus le sainordú PE maidir leis an togra seo.

17.4.2024

A9-0142/123

Leasú 123
Martin Häusling
thar ceann an Ghrúpa Verts/ALE
Christophe Clergeau

Tuarascáil
Herbert Dorfmann
Táirgeadh agus margú ábhair atáirgthe foraoise
(COM(2023)0415 – C9-0237/2023 – 2023/0228(COD))

A9-0142/2024

Togra le haghaidh rialacháin
Airteagal 6 – mír 1 – pointe c

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(c) baileofar an t-ábhar atáirgthe foraoise ó phlandaí uile an bhunábhair faoina dtugtar fógra.

(c) baileofar an t-ábhar atáirgthe foraoise ó **líon uasta** plandaí an bhunábhair faoina dtugtar fógra, **ar líon é atá ard go leor chun éagsúlacht ghéiniteach an speicis, agus bitheolaíocht an speicis agus na dálaí nádúrtha á gcur i gcuntas, a chaomhnú.**

Or. en

Réasúiní

I gcásanna áirithe tá sé dodhéanta FRM a bhailiú ó na seastáin go léir mar gheall ar mhéid an tseastáin, nó tá sé neamh-inmholta mar gheall ar stádas nó annamhacht na dtuismitheoirí i mbaol.

17.4.2024

A9-0142/124

Leasú 124
Martin Häusling
thar ceann an Ghrúpa Verts/ALE
Christophe Clergeau

Tuarascáil
Herbert Dorfmann
Táirgeadh agus margú ábhair atáirgthe foraoise
(COM(2023)0415 – C9-0237/2023 – 2023/0228(COD))

A9-0142/2024

Togra le haghaidh rialacháin
Airteagal 6 – mír 1 – pointe c a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(c a) maidir le speicis ina n-úsáidtear iomadú fásúil de ghnáth chun acmhainní géiniteacha foraoise a chaomhnú, úsáidfead meascán de raon clón atá éagsúil a ndóthain chun éagsúlacht ghéiniteach a chothabháil.

Or. en